

TIEDOTE

17.6.2024

Suomalaisten luottamus ja kiinnostus uutisiin maailman kärkeä

Suomalaisten luottamus uutisiin on yhä vakaata ja maailman kärkeä. Itse seuraamiinsa uutisiin luottaa Suomessa 75 prosenttia aikuisväestöstä, ja useimpiin uutisiin luottavien määrä pysyi 69 prosentissa jo kolmatta vuotta peräkkäin, selviää Oxfordin yliopiston Reuters-instituutin Digital News Report 2024 -kyselytutkimuksesta.

”Suomessa luottamuksen käännekohta ajoittuu poikkeuksellisen tiedontarpeen hetkeen eli koronapandemiaan. Yhtäkkiä yleisöllä oli valtava tarve saada olennaista ja mahdollisimman hyvin varmistettua informaatiota maailman ja maan tilasta. Ennen kuin pandemia oli ohi, Venäjä aloitti täysimittaisen sotansa, mikä jälleen johdatti ihmisiä median pariin”, kommentoi Hufvudstadsbladetin vastaava päätoimittaja **Kalle Silfverberg** vahvaa luottamusta Suomen maaraportissa.

Luottamuksen lisäksi uutisista kiinnostuneiden määrä on Suomessa suurempi kuin useimmissa muissa vertailun maissa. Monessa maassa kiinnostus uutisiin on heikentynyt viime vuosina. Suomessakin se notkahti hieman vuonna 2019, mistä lähtien uutisista erittäin tai varsin kiinnostuneita on ollut noin kaksi kolmasosaa suomalaisvastaajista.

Tutkimuksen mukaan jo 26 prosenttia suomalaisista välttelee uutisia vähintään toisinaan. Osuus kasvoi viime vuodesta peräti viisi prosenttiyksikköä. Vastaajista kuusi prosenttia kertoo välttelevänsä uutisia usein, 20 prosenttia toisinaan, 28 prosenttia satunnaisesti ja 42 prosenttia ei koskaan. Välttely on keskimääräistä yleisempää naisten, nuorten ja vähätuloisen keskuudessa.

Uutisten välttely ei näytä tavallisimmin kuitenkaan johtuvan kiinnostuksen puutteesta, sillä uutisista erittäin tai varsin kiinnostuneistakin lähes puolet sanoo välttelevänsä uutisia ainakin satunnaisesti ja viidennes vähintään toisinaan.

”Kiinnostuksen puutteen sijaan uutisia välttelevät voivat kokea esimerkiksi uutisten määrän liialliseksi tai niiden aiheet liian ahdistaviksi”, selittää Suomen maaraportista vastannut Tampereen yliopiston tutkija **Esa Reunanen**. Selitystä tukee kyselyn tulos, jonka mukaan kaksi kolmasosaa uutisia vähintään toisinaan välttelevistä suomalaisvastaajista pitää uutisten määrää uuvuttavana. ”Vuoden 2023 kyselyssä puolestaan kävi ilmi, että vältellyimmät uutisaiheet olivat Ukrainan sota, terveysuutiset, kuten koronauutisointi, sekä ilmastonmuutos- ja ympäristöuutiset, mikä tukee oletusta uutisaiheiden ahdistavuudesta ja toisteisuudesta välttelyn syinä”, Reunanen jatkaa.

Tutkimuksessa selvitettiin nyt ensimmäistä kertaa yleisön suhtautumista tekoälyn käyttöön uutisten tuottamisessa. Tulosten mukaan yleisö haluaa pitää vastuun uutisten sisällöstä toimittajalla tekoälyn sijaan. Suomalaisvastaajista puolet pitää vähintään jokseenkin epämukavana seurata pääosin tekoälyn tekemiä uutisia, kun taas tekoälyn avustuksella mutta pääosin toimittajan tuottamien uutisten seuraamista pitää epämukavana vain noin neljännes vastaajista. Nuoret miehet, korkeasti koulutetut, hyvätuloiset sekä tekoälystä paljon lukeneet tai kuulleet suhtautuvat tekoälyn tuottamiin uutisiin keskimääräistä myönteisemmin.

Suomen maaraportissa tutkimustuloksia ovat kommentoineet tänä vuonna kirjailija, toimittaja ja väitöskirjatutkija **Koko Hubara**, Iltalehden vastaava päätoimittaja **Perttu Kauppinen**, Helsingin

Sanomien journalistisen kehityksen johtaja **Esa Mäkinen**, yrittäjä, toimittaja ja vastuullisuusvaikuttaja **Noora Shingler** sekä Hufvudstadsbladetin vastaava päätoimittaja Kalle Silfverberg.

Reuters-instituutin Digital News Report -tutkimus vertaa uutisten käyttöä 47 maassa. Tiedot perustuvat kyselyyn, johon kussakin maassa osallistuu noin 2 000 vastaajaa. Tutkimus tehdään vuosittain, ja Suomi on ollut mukana vuodesta 2014. Media-alan tutkimussäätiö rahoittaa raporttia. Tämän vuoden tutkimus tehtiin tammi-helmikuussa verkkokyselynä, josta vastasi YouGov-tutkimuslaitos.

Lisätietoja

Noora Alanne, johtaja, Media-alan tutkimussäätiö
p. 050 442 1507, noora.alanne@mediaalansaatio.fi

Esa Reunanen, yliopistotutkija, Tampereen yliopiston viestintätieteiden tutkimuskeskus Taru
p. 050 318 5943, esa.reunanen@tuni.fi

<https://www.mediaalantutkimussaatio.fi/tutkimukset/reuters/>